

Sanctuarium

Paoletti, Agostino

Coloniae Agrippinae, 1677

In Festo S. Matthiæ Apostoli. Ostenditur illum felicem fortem assecutum esse, quando ad Collegium Apostolicum post Iudæe lapsum assumptus fuit.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55680](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55680)

andam in imputos erga juvenem quendam amores labi eam permisit : Et meretricis fama est in prestibuli caeno. Nos qui devotissimi sumus Beatae Mariae Virginis clientes eam in hac virtute imitari studeamus. Pedibus nostris factum & proceramus

elationis & superbiae. Deferamus in frontibus nostris scriptos humilitatis characteres. *Emulami hanc virtutem* (inquit Bernardus) *si Mariam diligitis, si contenditis ei placere*. Superbia enim in profundissimam Inferni abyssum precipitat, humilitas vero in caelum usque exaltat.

SERMO QUARTUS.

IN FESTO

S. MATTHIAE APOSTOLI.

Cecidit fors super Matthiam, & anumeratus est cum undecim Apostolis.
Act. cap. 1.

Duplex est genus fortium, adversa nimirum & prospera, ac proinde ab antiquis depingi solebat duplici vultu praedita, quorum uno minabatur aeternas, altero vero pollicebatur felicitates & prospera. Cum illa nemo sibi compromittere ventos ad navigandum secundos, neque se ad portum sine naufragio in periculo deducendum esse sperare potest. Nonnunquam etiam adeo est maligna, fallax, & dolosa, ut tamen si se tibi veluti faventem exhibeat, mox tamen fugitiva verso tibi dorso funesta adducat. Inter eos qui hoc experti sunt iure numerari potest Pompejus, vir inter eos, qui Romae florida trebantur fortuna, prostratus eximus; Hic enim cum ad mille navium gubernationem fuisset electus, jamque Mithridatis triumphator & veluti novus quidam urbis septicolis Agamemnon passim ab omnibus acclamatus esset, mox in ictu oculi a Caesare caesus, atque in Aegypto in fugam actus, tandem per insidias obruncatus est. Sic quoque eodem protinus die, quo Aurelianus sibi Domitiani Imperatoris filiam desponsaverat, dum in ludis jaculatoris exerceret, subito extinctus fuit. Longobardorum Rex Grimwaldus, dum fugatis in columbae cuiusdam signum evibrandis esset intentus, mox quaedam in brachio vena est rupta, & aperta est, *Et tantum effudit sanguinis ut cum sanguine vitam quoque haberet.* Belisarium Iustiano Imperatori adeo charum & gratum, maximique meriti virum, eo quod Persas, Wandalosque detrumphasset, Gothisque ab Ira-

lia fugatis Romam pristinae libertati restituisset, hunc inquam fors adversa dicit adeo persequi coepit, ut primo eturis sibi oculis in *Sophis templo panem manducare quotidie coactus sit.* Romanus secundus Imperator Constantinopolitanus primo in manibus Belsech Persiae Regis factus est mancipium, & captivus, deinde ingenti auri copia liberatus, atque ad suum exercitum reversus, propriis militibus luce pariter & Imperio delictus fuit. Valerianus Romanorum Imperator poteratne in sua senectute vilis, quam mancipium aliquod tractari, quando manibus, pedibusque per terram reptans Persidis Regi equum ascensuro dorsum scabelli loco exhibere coactus fuit? *Nam ipse senex acerbis humi, Regem equum ascensurum, non manu sed dorso semper nitollebat.* Leo Phocas Imperator Constantinopolitanus, post habitam insignem illam adversus Bulgaros victoriam, postquam, ut nonnihil ab aliis se seorsum secedens quiete festina membra restitueret ex equo descendisset, nec esset, qui applicata ad equum, manu eundem coereret, & quos soluto & excusso freno, ad Imperatoris tentoria rapidissimo motu cucurrit. Unde cum milites equum sine insidente Imperatore curstantem vidissent, Imperatorem occisum esse crediderunt, ideoque perterriti, ingentique metu perculli in fugam rursus se receperunt; Inimici vero contra hanc inopinatam fugam advertentes eos pertinaciter sunt persecuti, sicque exercitus Imperialis victus, qui gloriosus alias victor fuisset. *Nam forte ictus sinistrae fortis magis fatales nunquam vidisset?*

Pont. l. 2. cap. 8. de fors do- mest. Fulg. l. 6. cap. 2.

Guid. lib. exempl.

Paul. Arest. de Tribul. l. 7. r. fol. 346. col. 1.

F 3 2 E

2. Etenim contrarium profus accidit, quando fors hominem vultu blando, & favorabili respicere incipit; tunc enim in clarigenda prosperitate sæpè multum excedit; Sic enim de Polycrate legitur, quod tamen si modos tentando quibus curiosè experiri posset, quantum pretiosissimi alicujus monilis amissio sive jactura hominem affligeret, opulentam gemmam quãdam spontè, & de industria in mare projecit, acciderit tamen quod forte bona ita disponente gemma illa in piscis visceribus conservaretur, qui fortè fortuito à piscatore captus, dictoque Polycrati dono oblatas, dum in mensa appositus divideretur, inventa est in eodem pisce prætantissima gemma deperdita. Sic quoque tria rara, & insolita uno eodemque tempore fors Philippo Macedonum Regi attulit, scilicet primo, quod Equi ejus curtorum in ludis Olympiis obtinuerit palmam, secundò, quod Parmenus, qui ejus Belli dux erat, de Dardanis reportasset triumphum. Denique tertio, quod Olympia uxor ejus filium ei masculum peperisset. Similiter Scriptores de Vitellio affirmant, quod ex humili fortuna ab exercitu in Germania creatus fuerit Imperator, quodque Romam redux factus à Senatu populoque Rom. Augusti titulo salutaris, & gloriosè donatus fuerit. Diagoras quoque non unum sed tres filios suos vidit à sorte bona in ludis Olympiis tanquam victores fuisse coronatos. Semiramidem quidem in humili fortuna natam, & servum fuisse Historiæ exprisè referunt, veruntamen fors pulchritudinis sibi congenitæ ad eam felicitandam eouique prævaluit, ut veluti Assyriorum Regina regio in capite suo diademata redemita fuerit. O quam egregiè hæc sortis proprietate. Juvenali perspectæ fuisse, quando iis bene pensitatis ac ponderatis lepidissimè dixit:

Valerius Max. l. 6.

Theat. vis et hu. defalic. sum. fol. 3290. c. 1. Bapt. Fulg. l. 7.

Fulg. l. 1. cap. 2.

Ælian. l. 7. de var. hist.

Juven. Sat. 7.

Jon. c. 1.

*Si fortuna volens sis de Rhetore consul,
Si volens hac eadem sis de consule Rhetor
Servus regna dabunt, captivus facta triumphos.*

3. Sors adversa olim pacto cum ventis, marisque undis, & tempestatibus in pauperis Jonæ perniciem strictissimo fœdere, eundem persequi, & procellis infestare, qua vehebatur, navem non desit, donec in mare esset præcipitatus: Cecidit fors super Ionam, tulerunt eum & miserunt in mars. Hodie autem fors prospera Matthiæ adblan ditur, & demulcet, suisque favoriis eouiq;

extollit, ut deficiente Juda, in ejus vacantem locum cæteris connumeretur Apostolis: Cecidit fors super Matthiam, & annumeratus est cum undecim Apostolis. Unde S. Gregorius magnus ille sanctæ Ecclesiæ Doctor ait: Sorte lenis in mare missus, sorte Matthias Apostolus electus. Quare tibi, ô Matthia, toto corde, de adepta felici sorte congratulor. Nam ad quam potuisses majorem præminentiam sublimari? qua potuisses sublimiori dignitate exaltari, quam ea, qua hodierna die felicissimè es insignitus? Aucapeatur licet alii divitiis. Scepta, Coronas, Matthias contra utpote felicissimam sortem hodiè assecutus, in Magnatum caelestium, hoc est, discipulorum & Apostolorum Christi collegium admitti meruit. O excellentiam, quæ parum ignorat! O dignitatem, quæ nemini cedit?

4. Etenim Matthiæ electionem à sola sorte quæ oculis ad meritum, vel demeritum respicientibus profus caret, nequaquam deperdidit, quia potius æternæ illius electionis, qui Deus ad Apostolatam Matthiam elegit, verum quoddam signum expressivum fuisse existimo, cuius quoque opinionis S. Laurentius Justinianensis. D. Oly. it cum dixit: Elegerat Deus profus Matthiam ad possid. hunc gradum dignitatis, antequam darentur ip. 69. col. tes, & priusquam fieret mundus: Declaravit autem in visibili fors Dei electionem in visibilem: & quem elegit prædestinatio, perfecit fors. Deus quidem ad subiectorem eligibilium meritum respectum habet; Matthias autem gradum illius heroicum assequens magnæ illius Apostolice dignitatis capacem se reddidit: Cecidit fors super Matthiam, & annumeratus est cum undecim Apostolis. In cujus confirmationem observandum qualiter facti electores, qui ad numerum centum viginti circiter ascendebant, conjunctim caelo supplicaverint, ut mentes suas cateus illuminare dignaretur, ut eum eligere valeant, qui inter omnes merito esse præcellentiõr judicaretur, ac proinde dixerunt: Tu Domine, qui nostis corda omnium, ostende quem elegeris. Unde factum est quod tam à terra, quàm à caelo, mediante sorte (quam sacri Doctores radium quendam caelestem fuisse volunt) S. Mathæus tanquam dignior ad dignitatem Apostolicam electus approbatus, & declaratus fuerit.

5. Notandum quoque insuper est, quod Josephi sive Barbas, qui una cum Matthia ad hanc electionem concurrebat, per anthonomasiam Justus vocatus fuerit: Joseph, qui cognominatus est Justus, alter verò simplici nomine fuerit Mat.

Matthias appellatus. Cur ita? Num ergo hic quoque iustus non erat? Non erat humilis, prouti nomen eius insinuat? Nec castus, prouti Breviarium asserit Gallicanum? Quis dubitat? inquit Archiepiscopus Florentinus dicens: *Matthias fuit in lege eruditissimus*. Nunquid Matthias gratissimus ex omnigenis virtutum floribus adornatus deliciarum hortus fuit? prouti Dionysius Carthusianus hinc verbis asserit: *Fuit B. Matthias omni virtute ornatus*. Cur igitur ipse quoque non est appellatus humilis, iustus, castus, virtuosus, aut quovis alio eximio titulo insignitus? *Non habebat nomen quod ipsum auctorizaret*. Scio equidem quod populus Istacliticus singulari Moyſis curæ à Deo recommendatus & consignatus nomen aliquod Mannæ imponere, quod omnes ejus qualitates, gustus, & sapor, quos in se continebat, ac præ se ferebat, perfecte exprimeret minimè potuerit, ac proinde obtuse facti dixerint: *Manhu* quod significat: *Quid est hoc? ignorabant enim quid esset, id quod exinde procedebat, quod omnes in se omnium rerum saporum, aut gustabilium sapor, & gustus exprimeret, adeo, ut qui Manna comederat, is sibi nunc panem, nunc fructus, nunc carnem, eamque nunc ferream, nunc domesticam, & ex his nunc quadrupedum, nunc volatilium, mox denique piscium manducare videretur, prouti Hebræis manducantibus ipsorum phantasia repræsentabat, eantque omnes sapor, in aliis cibis dispersi, in solo Manna veluti in epitome quadam compendiantur, unde nullum usquam invenire nomen poterant, quod eis Mannæ qualitates atque sapor, adæquate repræsentare posset. Unde Abulenſis dicit: *Manhu! Iste est modus admirantium, idque dicebant quia nullus eorum tale unquam viderat* Matthias etenim Mannæ similis erat, quos enim in illo sapor, gustabantur, totidem in hoc residebant virtutes. Unde non sufficiebat illum vocare constantem petram, prouti Petrus appellabatur, quia insuper velut alter Andreas charitativus erat. Parum erat si velut Philippus pius diceretur, & benignus, quia zelus quoque erat velut Jacobus. Qui illum veluti Joannem puritatis nomine fuisset reveritus, parum effecisset, quia non minus, quam Bartholomæus, erat in oratione assiduus: Non satis cum dilucidasset, qui illum fortem fuisse dixisset, velut alterum quandam Jacobum minorem, quia insuper tauquam verus Simon erat voci Dei obedientissimus; Qui cum Thadæo*

proprio gratitudinis encomiis celebrasset, nimis fuisset in exprimendis ejus prerogativis modicus & parvus, quia insuper eum sicut Thomam quandam dicere debuisset Domino suo fidelem, & sicut Matthæum prædicare spiritu pauperem. Quæ ipsissima causa est cur nullus ei titulus speciatim fuerit determinatus, quia nimirum omnes æqualiter virtutum laudes ei aptissime conveniebant, dicique de eo proinde potuisset: *Manhu! quid est hoc? quia nullus eorum virum vidit*. Atque idè fors cælestis super ipsum delapsa tantopere eidem favit: *Et connumeratus est cum undecim Apostolis, id est, secundam undecim virtutes, quæ sortuerunt in ipsis, inquit Franciscus Marjonis, Serm. de S. Matth.*

6. Enimvero sortem hanc, quæ super Matthiam cecidit, omnino favorabilem, atque benignam fuisse facile ex illa declaratione conjicere possumus, quæ Dei Filii quanti gradum Apostolatus, in quem discipulos suos statuerat, fecerit & æstimavit, manifestè innuit, quando eis dixit: *Iam non dicam vos servos, sed amicos meos*. Multæ etenim & magnæ servum inter & amicum inveniuntur differentie: Ille enim propter interesse unicum suum Domino ministrat, hic verò ex sincero amore. Unde Alexander rogatus uret ipsum magis deligeret, an Ephesio, an verò Craterus respondit: *Ephesio amat Alexandrum, Craterus Regem*, quasi diceret: *Craterus diligebat fortunam, Ephesio personam Alexandri*. Dici quoque posset Christum Apostolos amicos appellasse, quia hæc est vera amicorum conditio, quod omnia tentare media debeant, ut periclitante alterutris vita, illam servare & salvare possit, prouti fecit Lucilius dum se Brutum esse finxit, ut Brutum è manibus Antoniani advesarii sui eriperet, quo modo se quoque Demetrius erga Mithridatem exhibuit, ut Regis Angoni furorem declinans vitam suam sibi salvam faceret: Aut verò idè illos amicos vocavit, quia eos in eodem prioris pretio, quo propriam suam personam habebat, vulgari illo adagio correspondendo, quo dicitur: *Amicus est alter ego*. Unde cum Theophrastus Philosophus duos, quorum unus pauper, alter dives erat, simul vidisset obambulantes, discipulos, quinam, & quales essent, interrogavit, quibus, duos familiares amicos esse, respondentibus, Theophrastus admirandus subjunxit: *Quomodo ergo alter illorum dives, alter verò pauper? quis enim ami-*

Ioan. c. 15.

Plus. in
Alex. fol.
557. col.
n. 20.
Alex. ab
Alex. l. 2.
c. 26.

Fulg. l. 4.

Ambr.
Marf. in
Theatr.

Polit. c.
22. f. 234.

corium

rum omnia communia esset nescit? ut proinde de Æthiopicibus amicitiam veram mutuam colentibus, illos inter se tam aduersa, quam prospera communia habere perhibeatur. Turpe enim existimabant amico claudo, non omnes amicos ejus claudos esse. Quod quidem absurdum videbatur, cum vere sit amicitia ex rebus aduersis amicorum dolore, letari in secundis, non etiam corporis doloris amicos participes esse, inquit Diodorus Siculus. Hæc utique erat Salvatoris discipulos suos amicos appellantis intentio. Nunquid enim id ipsum clarè satis auditis? Tam non dicam vos seruos: Quamobrem? Quia seruus nescit, quid faciat Dominus ejus, vos autem dixi amicos, quia quicquid accepi à Patre meo, vobis quoque communicare, decrevi. Quia quæcumque audivi à Patre meo, nota feci vobis, quasi juxta expositionem Theophilii dixisset: Seruus non novit consilia sui Domini. Vos autem cum amicos reputem secreta mea vobis communicavi. Ex his itaque considerate, & videate an non fuerit fors illa, quæ Matthiæ hodiè obtigit, longè felicissima, utpote quæ dum super ipsum cecidit, ipsum quoque amicum Filii Dei, omniumque divinorum secretorum participem esse declaravit.

7. Idque fortasse cum majore plenitudine, & modo quodam magis speciali præ omnibus aliis Apostolis. Pro cuius meliori intelligentia observanda est Parabola illa, quam Salvator noster de illo Patrefamilias proposuit, qui summo manè exieit, ut pro vineæ suæ cultura operarios conducere: Exiit primo manè conducere operarios in vineam suam. Nam per hunc Patrem familias S. Gregor Deum, per vineam autem Ecclesiam intelligit: Paterfamilias, id est, Conditor noster habet vineam universam scilicet Ecclesiam, quæ quod sanctos protulit, quasi tot palmites misit. Per operarios autem vineam excolentes Apostolos intelligendos esse dicit: Ad excolendam vineam suam, nullo tempore destitit operarios, id est, Apostolos mittere, quorum alii à Christo vocati sunt hora tertia, alii hora sexta, alii hora nona, id est alii qui vocati sunt citius, alii tardius. Matthias autem ultima hora, id est, undecima vocatus fuisse censetur, tum quia ex nonnulorum opinione eadem quoque hora fors super eundem cecidisse perhibetur: undecimam horam, quia Apostoli à Christo appellati sunt horæ diei. Nonne duodecim hora sunt diei? Unde S. P. Augustinus: Intelligit 4. col. 2. 8. Dominum significare se esse diem, duodecim autem Apostolos esse dilectos velut duodecim horas diei.

Cum ergo harum horarum undecim tantum essent, Matthias ut duodecimus inter illos esset ad vineæ Ecclesiasticæ culturam electus fuit. Ita apud Lorianum sentiat Leo Castrus & S. Athanasius: Circa undecimam horam veniens Deus, Matthiam qui cum reliquis undecim Apostolis connumeratus est, intelligi voluit vocatum. Et ceteri Evangelista in numero plurali loquuntur: Circa undecimam verò exiit, invenit alios stantes, & dixit illis, &c. id tamen jam dictis minime præjudicat, quia S. Chrysostomus dicit: Non oportet ea, quæ in parabolis sunt, secundum totum quod dicitur investigare, sed intentionem propter quam composita est, intelligere. Et nihil ultra scrutari. Notandum igitur, quod tamen Matthias quoad ordinem ultimus fuerit, nulli tamen aliorum dignitate, & merito inferret cesserit: Accepit etiam se singulos denarios, id est gratias divinas, Christi revelationes & dona Spiritus sancti; expressè namque Salvator se non minus Matthiæ daturum esse declaravit, quam dederit aliis Apostolis, hæc ille tunc ceteros Apostolos ultimus fuerit: Volo vos novissimo dare sicut & vobis. Imò S. Joan. Chrysost. magno cum pondere observat, quod operarii Murmurabant ad versus Patrem familias dicentes: Hi novissimi, &c. quasi diceret: Non poterat quidem in operariis Apostolicis ullum locum habere invidia, utpote, qui pleni erant civitate, quod si tamen vel minima invidia scintilla in eos cadere potuisset, felicissimam utique Matthiæ sortem illi invidissent: Non ergo inducit hoc ut ostendat aliquos esse invidia morsos, sed ut ostendat hos tanò potius esse honore, quod & invidiam aliis poterat generare. Nam in dignitate æqualem esse nunquam fomentum solet esse invidia: haud ulla fuisse in terris hominum invidia, se a qualis fuisset hominum conditio, inquit Menander, unde videmus quod invidia locum habet in minoribus erga majores: Qui videt minor est, dicebat Plinius, & S. Gregorius subjungit: invidia est in meliores; nullus enim sanus infirmo invidet, nullus dives pauperi, nullus doctus ignorantia, nullus nobilis plebeo. Quocirca nisi Apostoli charitate pleni fuissent, felicem quæ hodiè Matthiæ obtigit, sortem eadem invidiam manifestam occasionem habuissent, utpote quæ ei super omnes alios Apostolos eximie lavit. Ac proinde Murmurabant, id est, inter se conquerebantur, ut ostendat Dominus Matthiam tantum potitum esse honore, quod & invidiam aliis poterat generare.

Diodor. Sic. l. 4. c. 1. de reb. antiq.

Io. 15. n. 15.

In Cat. D. Th. ibid. f. 296.

Matt. 20.

In Cat. D. Th. ibid. f. 77. col.

Io. c. 11.

Ap. Ioan. sen. p. 4. e. 102. fol. 4. col. 2. 8.

D. Chry.

in tom.

Mat. 23.

Chry. ibi

sup. cap. 23.

Mat.

Plin. do.

min. lib.

Greg. 10.

8. Hæc præclara S. Matthiæ fors diu ante per regnum Prophetam Davidem prævisa fuit, quando dixit: *Funes ceciderunt mihi in præclaris, et enim hereditas mea præclara est mihi.* Illis namque verbis in persona S. Matthiæ locutus fuisse videtur, sortem per funes metaphoricè intelligendo, vult Bellarminus, O sortem felicissimam, quæ amplam illam hereditatem Matthiæ attulit, quæ per scelera & flagitia sua traditor Apostata sese indignum profus reddidit: *Funes ceciderunt mihi in præclaris, id est, optimam hereditatem sorte felicissima consecutus sum,* ut exponit Cardin. Bellarminus. Notandum est autem Apostolicam hanc hereditatem, quæ divinæ voluntatis sorte mediante super Matthiam cecidit, eidem tanquam viro inter quosvis alios ibidem præfentes eximio, & dignissimo obtigisse: *Hoc autem totum sorte divinæ electionis evenisse, nullus est, qui de hoc dubitet; unde cecidit fors super Matthiam: Nam hæc sua dicitur hereditas, quæ in præclaris & electis hominibus cecidit.* Atque id eo abs re futurum non esse existimo, si non nihil ad magis particularia descendendo, in quo hæreditas prædicta, & Apostolarum officium, quo per hanc felicissimam sortem modo extraordinario est sublimatus, consistat, examinavero. Credo autem quod quoad hoc aliqualem à Davide habere possimus satisfactionem. Hic namque dicit quod Cæli magni Dei gloriam, & majestatem excellentissimæ celebrent, & præconizent: *Cæli enarrant gloriam Dei.* At verò dicat hic aliquis, Quomodo cæli loqui poterunt, qui omnia sunt vitæ expertes? Fortè quor cælum stellæ adornant, totidem in eo loquentes, & præconizantes linguæ exiunt? aut verò quæ à cælis formantur verba, in eo, qui Platonis auribus audiebatur, sono intelliguntur? Quoad horum cælorum expositionem multi sunt, nimirum Dydimus, Asterius, Gregorius X. & S. Leo, qui Cælorum nomine Angelos intelligunt: *Cæli, id est, Angeli enarrant gloriam Dei.* Alii autem per Cælum Apostolos intelligendos esse affirmant: *Cæli igitur Apostoli sunt,* inquit Polengius. Et quidem si ita est, quod videlicet cælorum nomine Apostoli intelligendi veniant, videte obsecro quam nobilis & excellens fors sit, quæ hodie sancti Matthiæ eo præcipue sine obigit, ut constitutur eximus Filius Dei Apostolus, & veluti inter plures alios hoc munere dignos dignissimus maximeque proportionatus & idoneus eligatur, qui prædicaturus Evangelium, fidem seminaturus, celebraturus magnalia, & gloriam altissimi

Dei, universas mundi provincias laboriosissime percurat: *Cæli igitur Apostoli sunt, & ceteri ejusdem propositi viri. Scia quid enarrant cæli isti felicissimi Gloriam profecti Dei. Verum hanc gloriam, quis enarrare, quis predicare, quis extollere potens est nisi cæli isti fortissimi? O verè benigna fors, æquænam majora signa pro Matthiæ clientis tui mira exaltatione exprimere poterat?*

9. Verum enim vero cum veritas libere enunciari debeat ignosce mihi, si fors fortunata, si tecum velut cum re animata prosopopæjasticè liberius loquat, videtur enim quod nimis te erga Matthiam clientem tuum affectuosum & partialem exhibueris. An enim ad gloriam Creatoris celebrandam viros magis requiri ignotas? Non utique sine causa cæli corpora nimirum maxima, vastissima & propemodum immensa, non verò mare, vel terra, tamesi & hæc vassa sint elementa ad Creatoris excellentiam enarranda veluti proportionati, & idonei encomiasticè esse censentur. Quæ igitur ratione *Matthias* tanto operi adhiberi poterit, cujus nomen idem quod *parvulus* significat. Certe si nominis parvitati facta quoque eadem quantitatis proportionem responderit, tanto molimini ineptus profus & idoneus erit. Quapropter prætermissio Matthiæ, aliud merito subiectum designare debueras, quod operis magnitudini, sat quoque magnitudine responderet *secundum quantitatem virtutis.* Etenim ut difficultati huic sortis nomine respondeamus, notanda est pulcherrima, quæ de Egdaro Britannæ Rege recensetur historia. Hic enim cum statuta valde pusillus esset, atque in solemnitate quadam omnes regni sui Reges minores Procures & subditos nobiles opparato exceperit convivio, contingit ut Rege Britannæ in capite mensæ considente, ceteris quoque conformiter status, & conditioni suæ ritè legitimeque per mensas dispositis, Reginandus Scotiæ Rex cum assidentibus sibi impatentia victus murmurabat, indecens profus esse ratus quod tot Reges & procures statuta alta, atque perfecta, præclara, pygmæo tali, qualis Egdarus erat, subditi esse, parereque debeant. Egdarus, tamesi murmur istud audivisset & notasset, attamen dissimulando tacuit. Convivio autem finito euidam epheborum suorum jussit, ut acceptis duobus gladiis in hortum concedens ibi suum præstolaretur adventum: Interea apprehensa omni cum urbanitate Reginandi Regis manu cum in ejusdem hortum perduxit, ubi præsentatis sibi ab ephebo duobus illis epibus unum quidem

Abdine
Babylon.

Paoletti Sanctorale.

G

sibi

Barth.

Cassan. p. 22. consid. 97 f. 323.
 & Bep. Fulg. in collect. de dict. mem. l. 3 cap. de ipsius mem. considerat.

sibi ipsi retinuit, alterum verò Reginando Regi hinc verbis consignavit: Verum est quidem quod tu magnus sis, ego in pusilla statuta pygmaeus esse videar, in mensa querelis, & multationibus tuis debetè respondere distuli, nunc verò hic coram te praesens asto, magnitudinis, & proceritatis tuae facturus experientiam, liberam tibi quoque facultatem indulgens, ut pusillitatis, & parvitatì meae vires experiri possis, sic enim videbimus num generositas tua meae sit similis staturae, aut animi mei magnitudo corporis tui proceritatem adæquet: *Dixit quoque fortitudinis eius periculum facere velle, ut sciret, an verbis in eo facta respondeant.* Reapse autem probavit, quod tamen statura pusillus, animo tamen generosus quidam gygas extiterit. Quà Historià supposita dico, Matthiam quidem eodem modo parvum quoque nominis sui significatione fuisse, magnum autem quoad virtutes, & merita. Optime igitur fors super Matthiam cecidit, ad declarandum illum Apostolatus esse aptissimum idoneumque qui velut caelum quoddam gloriam & magnificentiam Creatoris sui celebraret.

Paul. Pa-

pent. t. 1. h. f. 243.

Unde si verum est, quod *Cali recipiantur pro sanctis Apostolis*, Matthias certe se unum ex illis esse probavit, propter meritum suorum excellentiam idogeuum. Ad praedicandum Regnum & excellentiam Christi, & opera manuum eius, id est, magnalia Christi, ut eius opera mirabiliosa, qua manuum suarum opera sunt, id est, virtutes Divinae & humanae. Hæc profectò est optima illa hæreditas, de qua David loquebatur dicens: *Etenim hæreditas mea præclaræ est mihi.* Et hæc quidem hæreditate fors illum dignum fecit: *Optimam hæreditatem fors felicissima consecutus est.*

Ecc. 33.

10. Ratiocinati porro hucusque sumus de gloriosi hujus Apostoli sorte in ordine ad seipsum, nunc ceptum prosequamur discussum per comparationem ad Judam, in cuius locum illum fors favorabiliter subrogare dignata est. Optimè sanè Ecclesiasticus inquit: *Contra malum bonum est, contra mortem vita est*, ac proinde Matthias, qui in Judæ locum successerat, Judæ è diametro debebat esse oppositus: *Oportuit ut esset Matthias oppositum Judæ, in cuius locum successit*, inquit Mayronis. Unde si de Juda dicitur: *Nilil scelestius Juda: de Matthia quoque dici debet: Nilil sanctius Matthia.* Etenim si impii Traditoris actiones, vitam, & conversationem nosse desideratis, audite quamnam hac de re scriptores referant. Dicitur itaque Jerosolymis natus patri cui nomen

Franc.

Mayr.

serm. de S.

Matth.

Ruben erat, matre de Tribu Dan, vocata Cibo-rea. Hæc cum gravida esset, parvumque vicinis sceleratissimum filium, qui ingens totus domus fere ruina pernicitque futurus esset, se paritatem esse somniavit. Fidem itaque quædam secutus esse credebatur, declinare posset, filium suum mox ut in lucem editus fuerat, castris cuidam impositum mari commisit, ut Deus aut fortuna de eo, prout melius factu foret, disponent. Quapropter ab ipsi matris undis ad insulam quandam cui Iscarioth nomen erat mirabiliter est deportatus. Cujus quidem loci Regina cum animi causa ad matris litus obambulans, civitatem hanc in eaque positum pusionem appellentem vidit, eundem per pedissequas suas sibi adductum, utpote probe carens in filium sibi adoptavit, atque haud secus ac suum nutriti & educari curavit. *Puerum lacte nutriti fecit, & se gravidam simulavit, filium vero tandem peperisse mentitur.* Convigilavit autem, ut Cæsar paulo post Cælo ira disponente verum quendam naturalemque filium enixa fuerit, qui quanto magis succrescebat, tanto minor tenebatur Regina erga Judam affectus. Quod Judas advertens, invidia motuque rabidique furore percitus eum crudeliter occidit, & ne ex hoc vitæ propriæ pateret naufragium, Jerosolymam aufugit, ubi in Pilati familiam se recipiens, in ejus se humorem, atque benevolentiam insinuare, ejusque gratiam captare plurimum studuit. Dum autem Pilatus è Palatio in hortum suum prospiciens in eo arborem quandam pulcherrimis fructibus onustam vidisset, ingens eum fructus illius degustandi desiderium incessit quod Judas advertens ut Domini sui genio per omnia satisfaceret, hortum ingressus desideratos à Pilato fructus Judam inter & hortulanum ingens quædam controversa gliscere cepisset, Judas levatum è terra saxum in hortulani caput fortiter impexit, eumque dire nimis occidit. Pilatus igitur, cui Judæ obsequia placere cuperant, ut cunctum ejus, quoad fieri poterat occultaret, scelerisque consequentias suavius accommodaret effecit ut Judas hortulani sui relictam viduam conjugio sibi desponsaret, eamque hoc quietam redderet, quod tamen pro voto usquequaque non obtinuit, vidua namque hæc noviter Judæ nupta continuum in corde suo ob mariti mortem dolorem vivaciter sentiens sæpè sæpius ingemiscebat & suspirabat, cujus causam à neo-

marito interrogata, ipsa respondit, quod quoties
 mortis Ruben mariti sui, nec non amissionis filii
 (quem in mari jam dudum petiisse credebat)
 recordaretur, animam sibi, visceraque transfigi
 existimaret. Et quibus, aliisque ejusdem generis
 sermonibus tandem Judas evidenter se patrici-
 dam, & incestuosum matris suæ maritum esse
 cognovit ac proinde matris suæ in Christi se-
 quelam amplectendam se tandem resolvit, à quo
 impetrata gravissimorum scelerum suorum veni-
 am in discipulum est adoptatus. Quam au-
 tem dum in Christi schola versaretur vita & con-
 versatio ejus, qui que mores fuerint, nemo est
 qui nesciat. Hoc unicum dixisse sufficit, quod
 suam avaritiâ suadente tradiderit magistrum,
 ac tandem desperabundus violentis sibi ipsi ma-
 nibus illatis miseram effudit animam. *Et suspen-
 sus crepuit medius: Et diffusa sunt omnia viscera
 ejus.* Dicite sedes an unquam inventus sit in
 mundo homo sceleratior isto; ut proinde arduum
 valde futurum sit opus hominem aliquem tan-
 ta vitæ bonitate, tantisque virtutibus præditum
 invenire, qui perditis moribus, gravibusque
 impii hujusque traditionis flagitiis à diametro
 opponi possit. Unde si nec ipsa fors cælestis alium
 invenire virum potuit, qui sua bonitate Judæ
 flagitia, & perditam vitam compensaret, facile
 erit unicuique conjicere qualis, quantaque fuerit
 Matthiæ sanctitas, quantaque virtutes, *Nihil
 sceleratius Iuda, nihil sanctius Matthia.*

11. Veritatem istam egregio quodam Davidis
 Prophetæ regio vaticinio corroboremus, hic
 enim prophetico spiritu futurus Judæ eventus
 è longè prospiciens, edixit: *Fiant diœ ejus pauci,
 & Episcopatum ejus accipiat alter.* Omnes etenim
 expolitores locum istum de persona Judæ intel-
 ligunt: *Videmus impletum fuisse hoc vaticinium
 de Iuda perfectissime,* inquit Card. Bellarminus.
 Per dies autem quos devivere non meruit, S.
 P. Augustinus dies, quos in Apostolatu, Hiero-
 nymus verò, quos in tota vita traduxit, intelli-
 gunt. *Et Episcopatum ejus, id est, Apostolatum
 accipiat alter.* Porro in illis Davidis verbis
 præcipue observandum est nomen illud ad-
 versativum *alter*, hoc enim non solum indivi-
 dualiter, sed etiam moraliter intelligitur, quasi
 diceret David: Is qui in Judæ locum succedet,
 erit *alter*, id est, alter in vita, & moribus, exi-
 miis dotatus virtutibus, ingenu merito locu-
 pleratus, & ut unico verbo multa eloquar,
 speculum erit certissimum sanctitatis; *alter*,
 qui ac minimo quidem coinquinatus esse de-

fectu videatur; *alter*, qui non est futurus invi-
 dus, sed charitativus; *alter*, non traditor, sed
 fidelis; *alter*, non vas contumeliæ, sed honoris;
 pulcherrima phiala; *alter*, non cloaca spurcitie-
 rum, & vitiorum, sed schola virtutum, & hono-
 ris theatrum; *alter*, non arrogatus, sed humilis;
alter, non iracundus, sed mitis; *alter*, non fra-
 dulentus, sed sincerus, & legalis; *alter*, qui non
 prodigat vitam suam desperabundus in patibulo,
 sed sanguinem suum pro fide in Martyrio effun-
 det: *Apostolatum ejus accipiat alter.* *Matthias vi-
 delicet, qui omnibus modis erat alter, id est, non
 consanguineus, non familiaris, non amicus, non si-
 milis vitæ ac morum.*

12. Etenim quantum Judas Apostolicæ rap-
 tationis præjudicii attulit, tantum Matthias
 eidem honoris gloriæ adscivit: Peropportune
 hoc loco mihi in memoriam venit pulchrum,
 & jucundum illud, quod duos illos peritissimos
 Cytharædos Aristodemum, & Eunomium in-
 tercessit, harmonicæ musicæ artis certamen;
 quilibet enim illorum tanquam majorem sibi
 artis suæ præsumens peritiam, præminentiam
 comparate prætendebat pariter & palmam. Eu-
 nomius, qui primus artis suæ specimen edere
 volebat, chordas cytharæ suæ aptissime dispo-
 sitas suavissimè raogens, harmoniæ suæ dulce-
 dioc artisque præstantia auscultatorum tranquil-
 lare aures, vultu serenare, cordaque lætificare vi-
 debatur. Jam Nymphæ jucundantes exsistebant,
 saltabantque ad cytharæ modulorum pastores, de-
 nique si non auscultandi causa accurrere è vicis &
 plateis lapides, attamen homines præ cytharæ
 dulci sono, attoniti lapidum instar immobiles
 persistebant. Verum, ô sortem pessimam! ô pro-
 fus insperatum eventum! cum jam artis suæ apicem
 fermè plectro suo attingisset, populi que circum-
 stantis applausus jam jam esset recepturus, cytha-
 ræ subtilior chorda, quæ in certaminis illius scena
 superiorem vel discantum repræsentabat, ex im-
 proviso rum pitur: at verò videte quam felix fue-
 rit hæc infelicitas; nam mox parva quædam cicada,
 quæ in arboris ramo quietè consistens, cum at-
 tentione singulari auscultabat, Eunomii infortu-
 nio compatiens, subito ex arbore volando descen-
 dens ad eum se cytharæ locum firmavit, quem cy-
 tharæ dus plectro vel manus suæ digitis tangere
 solebat, subtilique voce sua dulcissimè cantillan-
 do chordæ illius supplevit defectum. Sicque in-
 choatus ab Eunomio Cytharæ sonus, non disso-
 nus, sed delectabiliter, artificioseque sonorus red-
 debatur, suâque admirabili harmoniâ aures
 æstantium

Cardin.
 Bellar.
 ubi supr.

astantium suavissimè demulcebat. In hoc jam enarrato eventu præfigurata videtur simplicissimamque veritatem. Sanctissimum enim Jesu Christi Collegium perfimile erat Eunomii cytharæ, cujus duodecim chordæ duodecim fuerunt Apostoli. O quam suavem hæc cythara sonum edebat! qui ab Oriente in Occidentem usque audiri perfacile poterat: *In omnem terram exiit sonus eorum; & in fines orbis terra verba eorum.* O quam concinnè adaptata, quam harmonice disposita erat cythara ista! Verum enim verò ex improvviso cytharæ illius unica chorda rupta fuit, quæ Judam referebat: *Suspensus crepuit medius.* & diffusa sunt omnia viscera eius. En inconditum hujus cytharæ sonum harmoniam dissonantem & imperfectam, mutilamque cytharam. Verum ô sortem mirè benignam! nam parvula cicada quædam, quæ Matthiam significat in deficientis chordæ locum subiugreditur: *Cecidit fors super Matthiam.* & annumeratus est cum undecim Apostolis. Hic sanctitate suâ, quem Collegium ex Judæ lapsu patiebatur, subveniebat defectui, suæque prædicationis perfectissimo sono, duodecim chordarum harmoniam deficientem perficiebat, & redintegrabat. Unde Chrysostomus ait: *Multò magis Matthias explevit chorum (id est, Apostolicum) & ordinem perfecit.* Fuitque hac ratione majus lucrum quod Matthias attulit, quam fuerit damnum quod ex defectu Judæ in Collegium Apostolicum dimanavit. Unde & hoc sine fors hæc felicissima super ipsum cecidit.

D. Ioan. Chryss.

Matth. 26.

Isid. lib. 16. c. 13.

Idem lib. 16. c. 14.

Orellius ap. Majori col. 13. fol. 778.

seu lapide Ceraunio, quem Indici præferunt, & Galatæ lapis instar Adamantis durus est, in ignemque projectus non solum illi resistit ne laedatur, aut inde pari quid possit, verum etiam singularem suam semper conservat, nec unquam ralescit. Alii insuper non minus admirandis proprietatibus imbuti lapides reperuntur alibi in diversis locis. Verum quòd lapides inveniantur, qui hinc illinc ac si sensu præditi essent, præ dolore rumpuntur, aut frinduntur, naturaliter impossibilitatem aliquam sibi adjunctam habere videntur. Et quæ igitur ratione verum erit, quòd *petra scissa sunt*? Cur arbores non dissecantur, non rumpuntur magna, ferræ cur non diffiduntur, non colliguntur æta, & metalla? Cur Evangelista lapides seu petras scissas esse perhibet? *Quid petrae seu lapides cum Passione Christi commone habent?* Etenim incidit hoc loco nihil de lapidibus non illapida historia, quæ propositarum questionum resolutioni viam commodam haud dubitè sternet. Mercator quidam non inolemnis magnarum pretiosorum lapidum quantitatem ex Ladus secum in Lufitaniam attulit, quos, ut emptores ad comparandos lacefceret publicè venum ceposuit, habuitque confestim emptores peremptos, à quibus ferè omnes fuerè comperiti, exceptis solis Smaragdus, qui emptoribus minime ridebant, id quod in magnum redundabat gemmatii præjudicium pariter & detrimentum. Verum, pulchram autscultate inventionem, quam ad Smaragdos suos venditandos, majorisque ad emptoribus deinceps æstimandos adhibebat. Nonnullos è Smaragdis fiori eisdem ex arvo affabre confecto inseri fecit, illumque Smaragdis pulchre distinctum florem Isabella Regina liberaliter donavit, hoc solum ab eadem supplicando, ut illud sequenti diluculo pro capitis sui decore & ornamento florem illum deferendo publicè honorare dignaretur; id quod subito promissum factumque fuit. Torum autem Cynameum, omnesque nobiles Smaragdos flores in Regina vertice conspicientes mirè eosdem dilaudarunt dicentes: O quanta est lapidum istorum elegantia? quam suaviter ardeant? quam mirè singulorum oculos ad se rapiunt? Unde hæc gemmæ adductæ sunt? Num in hac urbe venduntur? ubi? A quo? &c. Erantque Smaragdi illi singulis tanto in pretio, ut illos repetitè vice publicè expositos paulò minus quam unius diei spatio cunctos vendiderit, adeò Smaragdi Reginae donati, reliquorum Smaragdorū par-

vi aſſimatorum pretium auerunt & aſſimatio-
nem: Idem hic eventus accidit petris, ſeu lapi-
di-
bus ſi non pretioſis, ſaltem piis & doloroſis, quæ
in morte Jeſu Chriſti Domini veluti Domino
moriendi compitentes per medium ſeiſi ſunt.
Vir quidam qui a petris Petri nomen acceperat,
cui dictum fuit a Chriſto: *Tu es Petrus & ſuper
hanc petram aſſificabo Eccleſiam meam.* Hæc pe-
tra autem omnes alias petras in contemptum &
vilitatem adduxit, quando *cepit anathematizare*
& jurare, quia nescio hominem iſtum quem dicit.
Quid ſit? Petra in Chriſti Paſſione quaſi præ
compaſſionis dolore ſeiſæ, honorem ſuum,
ſuaque aſſimiationem quam per animatæ pe-
træ, id eſt, Petri negationem perdidit, relati-
verunt denuo, & recuperantur adeo, ut quantum
Petrus illas Chriſtum negando viles effecerat, hæc
ſilium Dei ſeiſuris ſuis proteſtantes, & conſen-
tes tantundem reputationem ſuam, quam omnes
aliæ petra amiferant ritè recuperant. Poſtò æ-
dificium Sacroſanctæ Eccleſiæ Dei ſuper duode-
cim petras Apoſtolicas inuicem, & fundatum
erat; è quibus duodecim turpiter collapſa &
conſtracta eſt, quando *abijt unus de duodecim, qui
dicebatur Judas ad Principes Sacerdotum.* Aliæ
quidem undecim non ſine robore etiamnum ſal-
væ ſupererant; At verò in electione Matthiæ
petra ſecuræ, ſolidæ, firmæ, & ſtabiles aſſima-
tionem ſuam, & pretium ſolitum denuo recu-
peravere, ædificiumque Apoſtolicum eâ jam de-
inceps ſuit ſoliditate corroboratum, ut nullum
proſus lapſum aut ruinam formidaret. *Hæc eſt co-
rona duodecim perſulgida,* inquit B. Laurentius
Juſtinianus, *quam in regno Chriſti cæteris electis
Matthias conſequitur Apoſtolicus, eò ſplendidiorem,
quò uberiorem manipulum ſortitus eſt gratia.*
14. Quando apud memetipſum corvi, qui na-
tura ſua vorax & carnivorus eſſe ſolet, abſtinen-
tias conſidero, quid cogitare debeam proſus ig-
noro; Dubitare enim quis meritò poſſet, num
Congenitam ſibi naturaliter indolem commuta-
rit? Corvos etenim invenio à Deo ad ſuſtentan-
dum Eliam Prophetam adhibitos eſſe, qui ore
ſuo quotidianum ei victum detulere, ne vel mi-
nima ex allatis carnibus ad ſui ſuſtentationem
particula decerpta: *Corvi deſerebant ei panem, &
carnes, mane, ſimiliter panem, & carnes veſperi.*
Iuò, quod majori eſt admiratione dignum,
Corvi quoque adhibiti ſunt ad corporis S. Vin-
centii Martyris cuſtodiam. Unde Metaphraſtes
apud Lypomanum prodigij loco recenſet: *Cum
Metaphr. Beati Martyris reliquia projecta fuiffent, corvus*

ſanctum illud corpus cuſtodire cepit. Mira profectò
res, quæ quomodo fieri poſſit, ignoro. Dicit ete-
nim communiter ſoler, Lupus pilum quidem
immutat, naturam non item: ac vero corvus
neutrum variare aſſolet; Et tamen in duobus
hiſcæ caſibus, ſicut, & in ejuſdem generis obſe-
quio duobus magnis Dei ſervis Antonio mag-
no, & paulo primo ſiremitæ præſtito, naturam
illos immutalſe, diverſoſque à ſemetipſis factos
fuiſſe conſpicio. Veruntamen facili negotio abſ-
que ullo ad miraculum aliquod patrandum, vel
parratum conſugio, cauſa illius ſeiſi, & cognofci
poterit, dicendo; Deum ita voluiſſe ut fieret.
Pro cuius intelligentia obſervandum eſt id,
quod diluvij tempore accidit. Noè enim, ut in
Geneſi legitur experiri volens ſi jam ceſſaſſent
aquæ, fenestrâ arcæ aperuit, corvumque avo-
lare permilſit. Quem Scriptura ad arcam æqua-
quam reverſum eſſe dicit: *Dimiſit corvum, qui
egrediebatur, & non revertebatur,* nam ut Scrip-
tores exiſtiment, in montibus cadaverum mor-
ticina invenit, in quibus manducando ſubſiſtit,
neque ad arcam redire curavit: *obitus non redit
illeſtus cadaveribus.* Quia turpi aviditate totam
corvorum ſpeciem infamalſe corvus iſte vide-
tur, ita ut per unius defectum gulofii paſſim au-
dire omnes debeant. Unde ad famam jam perdi-
tam integre recuperandam prædicti corvi dum
impalſi, & eſurientes Elia, Paulo, & Antonio
annonam ſuam ſtatis temporibus attulerunt, aut
S. Martyris cadaver præter morem cuſtodive-
runt, abſtinentes ſeſe eſſe probarunt, dum appeti-
tium ſuum reſiſtentes non manducarunt, quæ
appetere ſolebant, hacque ratione infamiæ ex
unius gulofitate toti corvorum ſpeciei cauſatæ
oportunum valde attulere remedium. *A corvis
miniſtrari Propheta præcipitur, ut ſcilicet culpam
quam in diluvio commiſerat in terra, purgare vis
illa videretur, dum ut fidelis miniſter eſſicitur Elia, S. Scrip-
t. qui negligens & fallax erat ante Noe, inquit S. P. c. 15. ſ. l.
Auguſtinus. Poſtò rectè conſideranti verum eſſe
facile apparebit, quod eſſe corvi aptè correſpon-
deat naturæ traditoris Judæ, qui corvus niger, &
deformis fuit, licet alii diſcipuli utpote boni, &
ſancti, cum aliis corvis nequeant comparari. Et
quidem Judas libidinibus ſuis infami quoque
filii Dei traditione, & morte ſua totius Apoſtoli-
ci Collegij gloriam valde obſcura verat, ac proin-
de neceſſum erat ut unus reperiretur, qui opor-
tunum datis & perpetrifſis damnis ſeiret adferre
remedium. Veruntamen ne ipſa quidem cœlitus
à Deo immiſſa ſors ſubjectum aliquod Matthiæ
ſan-*

apud Li-
pom. 1. 7.
Gen. 8.
Majol.
colloq. 6.
ſol. 294.
D. P. Aug.
lib. 2. de
mirabil.
S. Scrip-
t. c. 15. ſ. l.
157. col. 1.
E.

sanctius, & melius invenire nequivit, quod vitæ bonitate, integritate morum, operum sanctitate, jejuniis, abstinentiis, aliisque operibus dignis & meritoris mali corvi defectum supplete, famamque, quæ per nebuloas istius dissolutiones gravissimè læsa fuerat, restaurare posset. Ad quod obtinendum omnino conveniebat, ut Matthias nosset vitæ, operibus, moribus, doctrinâ, & conversatione perverso illi proditori contradiceret:

Franc. Mayron. in serm. S. Matth. Oportuit ut esset Matthias oppositum Judæ in cuius locum successit. Unde si de hoc dicitur Nihil Judæ sceleris, de Matthia affirmate debet: Nihil Matthia sanctius.

15. Pulcherrima est S. Ambrosii circa Abeli Adæ secundo geniti, Caino verò posterioris filii nativitate observatio; Dicit enim Sacer Textus: *Et adjecit parere Abel.* Ubi verbum illud *adjecit*, terminus est arithmeticus, quo numerum numero adjungit significatur, prouti ex Psal. 60. 5. multis Scripturæ locis manifestè colligitur. Sic enim Nathan David dixit: *Si parva sunt ista, adjiciam tibi multo majora.* Ecclesiasticus quoque: *De propitiato, inquit, peccato noli esse sine metu, nequo adjicias peccatum super peccatum.* Prophetæ similiter ex parte Dei Ezechia dicit: *Adjiciam super dies tuos quindecim annos.* Salvator similiter ait: *Quis vestrum potest adjicere ad staturam suam cubitum unum.* Et sic in multis aliis Scripturæ locis idem invenitur. Unde in bona Arithmetica advertendum, quod numerus sequens in se totam præcedentium numerorum summam complectatur, & adhuc aliquid amplius. Unde si numero binario ternarius addatur, histotum illius contentum tollit, & in se complectitur, & aliquid amplius. Insinuat idipsum

D. Ambr. de Cain. Et quod prius erat, tollitur. Idq; colligitur ex Arithmetica proportionibus, addito enim numero fit alius numerus, absolvitur superior, & cogitatio nova excludit superiorem. Postea verò ad præsens propositum de Caino & Abele concludit. Ergo cum adjicitur Abel auferatur Cain. Porro in Collegio Apostolico Judas, novellus Cain, seu potius Caino deterior duodecimus erat, hic autem Christum tradidit, & demùm apostavit, atque in ejus locum Matthias adjunctus fuit, cui conformiter Arithmeticoꝝ & prædictorum Scripturæ locorum Regulæ omnes pariter gratiæ, prærogativæ, merita, virtutes, quæ à Spiritu sancto Judæ, si in bono perseverasset, elargitæ fuissent, attributæ fuere. Unde merito credere possumus Matthiam habuisse super alios discipulos

dignitates duplicatas, id est, & alias, quæ Judæ, si stetit, debite fuissent, & insuper proprias. Et nunquid idipsum eximium à cælesti sorte ipsi præstitum favorem fuisse existimatis? *Cenit fors super Matthiam.* O quanto majori pure gloriosus nosster Apostolus his dictum illud Augustini Imperatoris, nec non illud quod Platina de admirandis operibus felicis reformationis Sæculo IV. Romæ patris, scripsit replicate potuisset Augustus enim Imperator inter alia, de quibus gloriari solebat, opera, unum è præcipuis erat, quod vim Romani Imperii & consueverat totius mundi imperium adorsus, Romam invenisset, ac prout dicitur solebat: *Inveni oritatem hanc lateritiam, & relinquo marmoream.* Platina quoque omnes fabricas, & diffectas, restauraciones, Fontes, Ecclesias, Palatia, Hospitalia, & alias à supradicto Pontifice erectas fabricas, considerans de eodem dixit: *Inveni Romam lutam, & relinquo lateritiam.* Simili namque ratione Sanctus Matthias in Collegio Apostolico edificium ex limo & luto fabricatum, id est, ob pessimos Judæ mores & defectus valde defectuosum, & imperfectum in sui Apostolatus initio invenit; at verò mox ut ipse per suam eidem annumeratus fuit, duodenarii numeri perfectionem ei superadjecit. Nam mentis suis illud expolivit, sanctitate suâ exornavit, martyrii sui petris restauravit; illustravit copioso suo pro fide confirmanda effuso sanguine, ac demùm sua morte idem non solum mundo, verùm etiam cælo, & Deo spectabile valdeque conspicuum reddidit. Unde jure merito ipse quoque dicere poterat: *Inveni numerum Apostolorum lateritium, sive imperfectum, & relinquo lapideum, id est, perfectum; quia cæci in fors super ipsum, & annumeratus est cum undecim Apostolis.*

16. Vetum enim verò satis superque in mediis detestabilium Judæ operum tenebris, haesimus, nunc quoque vultum nostrum serena Redemptoris nostri luce, illustremus & serenemus. Fidelis Christi Domini Secretarius S. Joannes Apostolus refert, Filium Dei in cæna fuisse turbatum: *Turbatus est spiritus, id est, magno cor suum angore occupari pertulit.* Mollitia ad obsequendam mentem ejus integrum dolorum congregavit exercitum, angore cordis in pectore ejus relicto inibi magno afflictionum ærumnarumque

que agmine castra metatus est. Paulus autem post
 ex improviso totus jucundus & lætus serenum
 denud vultum exhibuit, evanescebant ex ejus
 pectore angores, ab ipsius corde fugari cerne-
 bantur, qui illud obsederant afflictionum exer-
 citus, denique mœstitia in hilaritatem, amaritu-
 dines in dulcedines læta metamorphosi subitò
 vertebantur, unde dixit: *Nunc clarificatus est*
filius hominis. Quasi corpus ex nature divina con-
solatione gloriam mutuaret, inquit S. Hilarius.
 Utinam hoc loco penetrare possem unde nata
 fuerit Redemptoris nostri mœstitia, & quam-
 nam habuerit originem improvisa illa Claritas,
 quæ vultus ejus referentur cernebatur? Cur
 adeo subitaneâ vicissitudine Turbatio in conso-
 lationem, acque læticiam transmutatur? Fortè:
 ut vult Chrysostomus, persuadere Discipulis suis
 nunc turbationibus & mœstitiæ cedendo, nunc
 locum dando lætitiæ, & mentis hilaritati: *suadet*
non solum letari, sed etiam tristari? Regius Pro-
 pheta David propheticò oculo longè ante futu-
 rum esse prævidit, ut omnes totius terræ arbo-
 res univertalem quandam excitarent læticiam:
Exultabant omnia ligna sylvarum. Quodnam
 obsecro, est lætum illud faustumque nuntium,
 ob quod tantus inter omnes sylvarum arbores
 plausus excitetur? Fortasse, quòd ætati anni il-
 lius nulla sit successura hyems, cujus injuriis fo-
 liis spoliati possint? Aut vero, quòd deinceps
 ab imperuosis sævi Aquilonis insultibus mini-
 me sint infestandæ? Vel quia coma earum futu-
 ro vere adornanda sit floribus & in autumnò po-
 mis aureis loepletanda? Euthymius respon-
 det, quòd sicut ab una terrestri paradysi arbore
 natae sunt omnes totius mundi ærumnæ, affli-
 ctiones, & miseritæ, ideoque omnes arbores ob
 unicum illud infelix arbutum lugent & dolent:
Omnis in primo ligno languerunt arbores, inquit
 Euthymius, ita quoque ab uno ligno sive arbore
 in monte Calvarie plantata, in qua divinus ille
 fructus pependit, de quo Gabriel Mariæ dixit:
Benedictus fructus ventris tui Jesus, derivatae sunt
 omnia bona, suavitque omnes mundi lætitiæ ha-
 bere originem. *Quia nunc in uno eorum scilicet*
Crucis ligno exaltari meruerunt, unde sequitur
 quòd *Exultaverint omnia ligna sylvarum* Judas
 quoque arbor verè infortunata fuit, quæ alios
 fructus non produxit quam angorem Apostolis:
Et contristati valde, Christo verò mœsticiam:
Turbatus est spiritus. Quia verò Filius Dei aliam
 quandam arborem futuram prævidebat, quæ

bonarum sanctorum que operationum dulces, &
 suaves produceret fructus, id est, S. Matthiam A-
 postolum, qui Apostolis per suam electionem
 causa jubilii sibi verò causa gloriæ, & lætitiæ fu-
 turus esset, ideo resumpto sereno, ac hilari vultu
 totus lætus atque jucundus dixit: *Nunc q. d. ex*
quo jam de facto Matthiam in locum Judæ felici-
citer subingredientem video, me refocillari, ac
consolari plane persentisco: Nunc clarificatus est
filius hominis. Unde S. P. Augustinus turbationis pud D. Th.
 Christi rationem reddens dicit: *Iam turbatus est in Cat. ibi.*
spiritu quia ipse traditor jam fuerat exiturus, ut lu-
dos, quibus Dominus ab eo traderetur, adduceret.
 S. Ambrosius autem resumptæ à Christo lætitiæ
 rationem assignans inquit: *Quia necesse habebat,*
perire filium perditionis oportebat in locum ipsius
subrogare filium salutis, id est, S. Matthiam Apo-
stolum.

17. Punctum istud per alium quendam Scrip-
 turæ locum obsecro confirmemus. Legitur itaq;
 in Evangelio quòd dum incarnatum Dei Patris
 Verbum in cœna mensæ accumbens calicem in
 manus suas accepisset, Discipulos suos hunc in
 modum fuerit allocutus: *Dico autem vobis: non*
bibam amodo de hoc genimine vitis, usque in diem
illam cum illud bibam vobiscum novum in regno
Patris mei. S. Remigius per hoc æterni Patris reg-
 num, cœlestis gloriæ regnum intelligit: *In regno*
Patris constitutus id est, in gloria æterna immortali-
tatis sublimatus vobiscum illud bibam novum. Ve-
 rum sicut hinc patet, ò S. Remigi, nam Sacer
 Textus hoc sensu explicatus maximam mihi pati
 videtur difficultatem, certum enim est quòd in
 cœlo non bibatur liquor vitis, tamen enim Pro-
 pheta dixerit: *Torrente voluptatis tua potabis eos,*
 hoc tamen intelligendum est metaphoricè & non
 realiter, nam animæ beatorum non sunt capaces
 vini & potus, neque etiam beatorum corpora ille
 indigebunt, quia gloriosa erunt, neque opus ha-
 bebunt ut vino sustententur, multò minùs id
 ipsum appetent; nam in ipsa divinæ essentia vi-
 sione omni imaginabili consolatione, & gustu
 felicissimè perfuerunt. Dubii hujus resolutio-
 nem atterere velim auscultetis, quia totum hic
 latens mysterium ad honorem & gloriam S. Mat-
 thie explicabimus. Certum itaque in primis est,
 quòd vinum symbolum sit, & causæ lætitiæ. Un-
 de Doctor Angelicus dicit: *Vinum latificat cor*
hominis. Est igitur superiorum verborum sensus
 iste, quasi diceret Sapiencia incarnata, scitote, ò
 dilectissimi Apostoli mei, quòd ex nunc dum
 memetipsum vobis sub specie panis in cibum,

D. Aug. a.
 D. Th.
 in Cat. ibi.
 D. Amb.
 in Pf. 40.
 Matt. 26.
 Marc. 24.
 Luc. 22.
 D. Remig.
 in Cat. D.
 Tho. ib. fol.
 102. col. 3.
 D. Thom.

177
 1026

sub

sub accidentibus verò vini in porum dispenso, tantam in corde meo percipiam lætitiã, tantoque gaudio exultem, ut cor meum gellire, Spiritusque meus jubilate præ gaudii vehementia videatur; Neque tale gaudium deinceps aliquando sum habiturus, donec relicto hoc mundo in cœlos, in regnum scilicet Patris mei advenero. Verùm nova hic mihi suboritur difficultas, unde scilicet tanta lætitiã deriveretur, de qua S. Remigius scribens dicit. *Quasi novo gaudio lætabor.* Vultis scire unde illa nascatur? Inde suam habebit originem, quando in Consistorio Apostolico deficiente Judã, Matthias electus fuerit; Tunc enim. *Quasi novo gaudio lætabor.* Unde S. Hilarius inquit: *Videtur autem ex hoc, quòd Iudas cum eo non biberit, quia non erat bibiturus in regno; Cum universos tunc bibentes ex vitæ istius fructu bibituros secum posse polliceretur.* Ab exclusionem nimirum Judæ, sequitur Matthias inclusio, cujus electio filio Dei majorem adferet gloriam & jubilum, quando in Paradisi regno consistebit. O felicem Apostolum! O fortem Matthias amicam faustam & fortunatam, quæ cum elegeris ut Collegii Apostolici fieret supplementum, iodeque damna refaciendo cœlo jubilum adfert, ipsique Deo lætitiã.

18. Verùm enim verò dicat hic aliquis, nec immeritò, nunquid omnia, quæ hæcenus diximus, de Barsaba iusto quoque verificari potuissent, si fors illa fortunatissima super illum cecidisset? De hoc minime dubito. Curigitur eorum unus Deo plus placuit, quàm alter? Hic fatendum est iudicia Dei prorsus occulta esse atque recondita. Veruntamen Dionysius Carthusianus causam hujus fuisse dicit, quòd Barsabas Christi fuerit cognatus: *Barsabas fuit consanguineus Christi, sique per hoc docuit, quòd ex consanguinitate, aut carnali affectu non sunt homines ad Ecclesiastica beneficia, aut officia promovendi.* Eheu, quàm sunt à similibus electionibus alieni, qui dignos optimèque meritos prætereuntes eos ad maximas dignitates eligunt, qui aliud quam parentela, sanguinis meritum non habent. Quor sunt qui pro emolumento, aut honore Ecclesiæ, ne unum quidem verbum dixerunt, aut pedem suum vel manus nunquam moverunt, qui tamen plurimis aliis, qui in laboribus, & obsequiis pro utilitate Ecclesiæ Dei præstitis, & adhibitis consueverunt, nec tamen alio, quàm bonæ spei pane pascuntur. Ut quis ad magnam aliquam dignitatem evehatur, hoc solum sufficit si fuerit cognatus, jam enim omnia requisita, magnique vel ex hoc

meritis abundabit, si nepos fuerit eligentis. Matthias autem ad Christi parentelam minime spectabat, atque ideo *cecidit fors super Matthiam.*
19. Ad hæc observandum Christum elegisse viros idios, abjectos, & viles (proor docet). Antoninus Archiepiscopus Florentinus) totius mundi conventio indultitæ aut sapientiæ humane attribueretur. Elegit autem Matthiam, qui *fuit omni virtute ornatus, ut vel hinc Testatur eos Carth.* ad dignitates, beneficia, asinarumque curam eligere discant, qui de Ecclesiã optimè meriti, qui bonam & exemplarem vitam agentes, in virtutibus optimè sunt qualificati: *Ab Apostolo non Matthiam d. electum eligi voluit, ad infirmam locum postere rectoribus Ecclesiarum, quòd prius virtutes non idiotæ sunt ad Clerum & regimen animarum assumendi.* Quòd si beneficium aliquid vacare contingerit, non habeatur ratio privati affectus, nullus detur amicorum, vel Patronorum recommendationibus locus, non moveatur doli & muneribus, sed ad solam idoneitatem & merita dirigatur eligentis Prælati oculus. Sic Archidias vas aureum nequaquam is dabit, qui id sine meritis ab eodem possebant, sed soli deditur. *Idi, quem ob virtutes, aliasque optimas qualitates optimè id meritum esse sciebat. Fuit Deus, ut deinceps caveatur ab omnibus ne ob parentelam quoddam interelle aut respectum humanum electis malis boni excludantur; meminerint enim qui hoc faciunt, Deum qui supranos est videre omnia, qui tandem suo tempore, quando rationes singulorum revidentur, de eorum temeritate terribile sumet supplicium.*

PARS SECUNDA.

19. *Cecidit fors super Matthiam.* & numeratus est cum undecim Apostoli. Verum quidem est S. Matthiam, totius Collegii Apostolici, quantum ad ordinem, ultimum fuisse, veruntamen quoad dignitatem, & excellentiam nulli est postponendus; nam sic enim cedit, ut hac ratione verificetur axioma illud Philosophicum: *Quòd est primum in intentione, est ultimum in executione.* S. Joannes Evangelista in sua ad eò mystica Apocalypsi Civitatem cœlestem à partibus enumeratione mirabiliter descripsit, per illam autem Civitatem Sacri Doctores Ecclesiam communiter intelligunt. Duodecim autem lapides pretiosi, supra quos Civitas illa est aedificata, duodecim referunt Apostolos: *Et murus cœlestis quatuordecim habens fundamenta duodecim, & in ipsis duodecim*

D. Remig.
ibi in c.
26. Mat.

Dionys.
Carth.
in cap. 2.
Ab. Apost.
& in ser.
de S. Mat.

nomina duodecim Apostolorum Agni. Equales autem sunt hi lapides, aut quoniam nominæ vocantur: Primus est Jaspis qui S. Petrum representat, Zapphyrus Andream, & sic de Calcedonico, Smaragdo, Sardonio, Sardo, Chrysolitho, Berillo, Topazio, Chrysoptero, Hyacintho loquendum, qui singuli singulos Apostolos significant, ultimus autem scilicet Amethystus, S. Matthiam exprimit. Verum inquit cur lapis iste Matthiam, & non alium Apostolum indicat? Quoniam est illa Amethysti proprietas, in qua S. Matthiam representat: aut quoniam est Sancti hujus prærogativa, in quo Amethysto respondere dicitur postit S. Bonaventura dicit humilitatem eius esse huic lapidi pretioso persimilem: *Humilitas comparatur Amethysto*, qui proinde Matthiam optime convenit, cujus nomen interpretatur *Parvulus*, id est, unde *Amethystum Matthiam assignant propter humilitatem, quam in nomine ipso parvi ferebat.* Berchorius de Amethysto dicit, quod hic lapis semel accensus nunquam extinguatur. *Si semel igne succensus fuerit extingui perperis non valebit.* Cui consonat, quod Isidorus scribit, scilicet ex Amethysto factum esse aliquid lucernam, eamque accensam in templo ex opposito cujusdam Idoli fuisse suspensum: *Et nulla tempestate, vel imbre poterat destrui & extingui.* Animatus Amethystus nolter in Dei amore adeo vehementer ardebat, ut ad illum in ejus corde extinguendum prævalere nequaquam potuerint sive tyrannicarum persecutionum venti, sive tormentorum tempestates, sive lapidum grandines, imò nec mors ipsa id facere potuit. Verum est alia quedam hujus lapidis proprietas, etque inter ceteras specialissima, valdeque eximia, de ea namque Berchorius scribit: *Est gemma rubens, quasi rosa virans, inter cunctos lapides rubec obtinet principatum.* Optime igitur Spiritus Sanctus Matthiam in Amethysto representat, quia tamen si ultimus sit in ordine, nemini tamen postponitur in meritis & dignitate. *Inter cunctos obtinet principatum.*

20. Certissima veritas est, quam ab Aristotele edocemur, quod scilicet *Posteriora generatio- ne, sunt priora perfectione.* Homo in ætate virili perfectior est, quam in pueritia, & tamen pueritia virilem ætatem multo tempore præcedit. Inter omnes potentias, aut sensus corporeos visus in actionum suarum exercitio omnium ultimus est, & tamen simul est omnium nobilissimus: Partes præcedunt compositum sive totum, & tamen hoc longè perfectius & dignius est illis.

Paoliti Sanctorale.

Quod si doctrinalis hæc Regula vera est, cur non quoque in Matthia Apostolo suam exerceret energiam? *Posterior electione, prior perfectione.* Solebant antiqui Morum veluti perfectum prudentiæ symbolum depingere; prout restatur Valerianus idque quia fructus tardè producens eisdem in omnimodam securitatem & extra omne periculum constituit, ne scilicet à frigore, aut gelu, aut aliâ quavis ætatis temporis intemperie, quibus alia arbores præmaturè ante Morum efflorescentes ut plurimum conficiuntur, damnum aut nocumentum aliquod patiantur. Idem ferè accidit Apostolis, qui ante Matthiam florescere cœperunt; cum enim in media asperissima Passione Christi hieme constituti essent Arbores Apostolicæ, maximum à frigore & gelu nocumentum passæ fuere, nam Judas Dominum & Magistrum tradidit, & pro vilissimo pretio vendidit, Petrus eum negat, Thomas veluti incredulus eum resurrexisse non credit, reliqui *relictis eo omnes fugerunt.* Matthias autem, qui tardius florescere cœpit, ab hisce tempestatibus omnibus securus extitit, quia Christum non tradidit, nec negavit, nec fuit incredulus, nec fugit aut eum dereliquit. *Posterior electione, prior perfectione.* In multis spectabilibus Urbis Romanæ locis, & speciatim in Bullis, quas Romani Pontifices edunt, observavi S. Paulum ad dexteram S. Petri ferè semper collocari, id quod mihi varia cogitandi, & speculandi causam præbuit. Cum enim S. Petrus Apostolorum supremum caput, & vertex sit, sit item totius gregis Dominici Pastor & Papa, utique non solum sanctum Paulum, sed & quosvis alios præcedere Apostolos, & ad omnium dexteras collocari debet. Quis enim unquam vidit quod Cardinalis Summum Pontificem præcedat, ad ejusque dexteram sese collocet? Et tamen id non casualiter, aut fortuito, sed ex deliberata ratione & bono cum fundamento fieri omnino existimo. Videamus an forte persequentem historiam aliquod pro hujusce difficultatis intelligentia lumen haurire possimus. De Dario legitur, quod duos habuerit filios, quorum unus Artabanus, alter Xerxes vocabatur, inter hosce postquam adolevisent nata est ingens controversia, uter illorum post patris mortem ad Regni Sceptum, & Coronam successurus esset. Artabanus id sibi sine ulla contradictione deberi constanter affirmabat, eò quod primogenitus esset: Xerxes contra replicabat, quod licet ipse esse secundo genitus, hoc tamen nullum sibi præjudicium, aut impedimentum adferre

In Theatr.
vita hu-
man. lib.
2. fol.
2542. col.
1.
Arefe.
Impr. 7.
disc. 3.
fol. 225.
col. 2.

H adferre

adferre posse, sicut nec primogenitura militare possit in fratris favorem, siquidem frater suus Arthabanus Patri suo Dario eo tempore natus fuisset, quo nondum erat coronatus, sed vitam agebat privatam. Se vero, non obstante quod secundo genitus sit, tanquam eo tempore Patri suo natum, quando tanquam Rex coronatum habebat verticem plenum jus possidere, ut in sceptrum, & imperium Regni succedat. Fueruntque hæc à Xerxe adductæ rationes ad eum fortes, & efficaces, ut in ejus favorem Pater sententiam dixerit, eumque post mortem suam Regni & Sceptri successorem declaravit. Facilis est hujus Historiæ ad præsens nostrum propositum applicatio. S. Petrus & omnes alii Apostoli à Christo in filios, & discipulos suos eo tempore electi, & adoptati fuerunt, quo in hoc mundo vitam in carne passibili, & mortali agebat, eratque ab omnibus contemptus, & nihili habitus, imò non alio loco, quam quo filius fabri haberetur, æstimatus & agnitus. S. Paulus autem ab eodem Salvatore eo fuit tempore electus, quando in cælo gloria erat coronatus, quando adorabatur ab Angelis, quando impassibilis erat, & immortalis, ac proinde ipsi præ S. Petro quantumvis is Summus sit Pontifex, præcedentia, & dextera adjudicanda quoque erit. Ita in favorem S. Pauli hæc sententiam Angelicus Doctor S. Thomas de Aquino decidit, dum ait: *Petrus, qui vocatus fuit à Christo adhuc in carne mortali posito, ponitur in Bulla Papa in sinistra parte: Paulus vero, qui vocatus fuit à Christo glorificato, ponitur in dextera.* Profectò quòd si hæc ratio pro S. Paulo quidquam evincat, cur non quoque eadem pro S. Matthia militare censetur, utpote qui etiam à Christo glorificato ad Apostolatum electus fuit? Imò si dextera veluti locus dignior, S. Paulo assignetur, Matthiæ præ omnibus aliis discipulis adjudicanda est præcedentia & locus sublimior, O benignam Matthiæ sortem, quæ ipsum veluti clientem suum ad eminentissimam dignitatem ac locum sublimissimum excolit!

D. Tho. in Epist. ad Gal. c. 1. l. 1.

¶ 1. O quam exactè, & punctualiter executus est, ad quod per sortem fuerat electus Apostolatus Christi officium, & ministerium. Scitis utriusque, quòd Christus Apostolos suos solis titulo honoravit, dicens: *Vos estis Lux mundi.* Num fortè ea de causa fecit, quòd illos eo sine elegerit, ut mundum doctrinæ suæ illuminarent: ab eoque ignorantia tenebras dispellerent. Ita equidem S. Hilarius respondet, dicens: *Natura enim*

Matth. 5. D. Hilari. in Cat. D. Thom. ibi fol. 10. col. 4.

*luminis est, ut lucem quocunque circumspicit emittatur & tenebras interimat: Mundus extra cognitionem Dei positus obscurus tenebrarum ignorantia tenebris, cui per Apostolos scientia lucis invehitur, ac cognitio Dei clarificet. Sanctus quoque Dominus Remigius eos lucem à Christo appellatos esse dicit: Quia sicut Sol dirigit radios suos, ut Dominus qui est Sol iustitiae dicitur Apostolus ait ad effugandas humani generis tenebras. MATTHIAS doctrinæ suæ lucem in Æthiopiis, Palestinam, & Judææ Provinciam fideliter introduxit, Cum magno animarum latro atque profectu, siquidem pollebat doctrinæ, & virtutis exemplari, atque miraculis splendebat. Vel idcirco à Christo lucem appellatos esse dicere possumus, ut illis hoc nomine innoteret, et non valde conditionem illorum dedecere si prævaricorum aut mortis timore se aliquando subducerent, aut absconderent: Ne Apostoli abscondantur ob metum, sed tota libertate se gerant, docet eos fiduciam predicandi, inquit S. Hieronimus. Dum ei à summo Hebræorum in sacerdotum Pontifice indicaretur, alterutrum libeligendum esse, scilicet, vel renuntiandum esse fidei Christi, vel mortem subeundam, mox aperte & palam est professus: & Christianum esse & pro Christo paratum mori. Sol hoc nomine non sine mysterio appellatur, quod inter sub tribus illis literis dictionum Sol componentibus latet mysterium Richardus à S. Laurentio in hunc modum manifestat, dicendo quòd S. sua, *O omnia, L. lar. iem* significet. Vere idem quidem & acurate, nam sol non semetipsum, sed alios illuminat, splendorumque suorum aurum toti mundo largitur & dispensat. Cuiusmodi speciosus hic Solis titulus majori cum iure debetur, quam glorioso nostro Apostolo: utpote qui semetipsum totaliter in beneficium, & obsequium proximi impendit, omnes suas facultates dispensando pauperibus & famem, sitim, labores, & fatigationes, prolixa itinera, calorem æstus, frigoris rigores nihil faciens, peregrinatus profectus est in Æthiopiis, Palestinam, atque diversas mundi partes fidem Christi predicando, nullique pro animarum salute, conversioneque fidelium, nec non Ecclesiæ propagatione peperit laboribus. Totum quoque seipsum Deo dedit corpus nimirum, sanguinem, vitam, & animam, lapidari item & capite pro Christi gloria truncari lætus & libens elegit, ut Dominus suo se totum totaliter donaret, ac proinde. *Matthias idem sonat ac donatus.* Dominus de Equid*

Equid demum in beneficium proximi, & gloriam Dei non fecit? Prædicavit in Æthiopia, magnos labores pertulit peregrinando ex una regione in aliam per varia deserta immanissimis feris plena, & tandem ibi martyrio coronatus est.

12. Filius quidem Dei in sui sequelam homines elegit viles, idiotas, omnisque humanæ literaturæ expertes, Rudes ac illiteratos eligere voluit, inquit S. Antoninus Archiepiscopus, & tamen hi viri profus ignari eruditissimos confunde-
bant sapientiæ præfides, ferocissimos prosterne-
bant, & superabant tyranos, qui contra Chri-
stianissimum veluti immanes leones horribiles rugie-
bant. De Leone etenim Pierius Valerianus scribit, quod oculos habeat in obscura nocte adeo resplendentes ut duas in capite accensas faces esse diceret, unde excitati, & attracti culices oculos ejus involantes, eum aculeis suis adeo pun-
gunt & feriunt, ut Leo illis resistere, punctura-
tasque sustinere non valens se in terram volvat, & revolvat, ungueque suo comam, & cutem in omnem partem scaldendo discutiat, tandem vero cum nullum aliud huic culicis aculeum evadendi, remedium invenire valeat, in aquam se coajcere cogitur, ut ab hujus animalculi impo-
rtuna infestatione sese expediat. Per Leonem in sensu mystico tyranos intelligo, quorum per doctrinam relucens oculi sunt Idolorum ministri & Philosophi. Parvuli & valde miuuti Culices sunt discipuli Christi, qui ut falsæ doctrinæ vanum lumen extinguant, & Philosophos veræ prædicationis & Verbi Dei aculeis pungere valeant per totum concurrere mundum adeo ut Leoas, id est Imperatores & Tyranæ confusi fuerint, viderintque non sine ingenti stupore ferociam & potentiam suam à duodecim viris ab-
jectis profus & illiteratis victam & superatam, ut proinde coacti fuerint in pertinaciæ & confu-
sionis lux aquis sese immergere, seu potius in-
tra Baptismi se ad veram fidem gratia Dei con-
versos sepelire: *Apostoli Spiritu Sancto accincti & gladio Verbi Dei inferorum monstra trucidarunt, terræ gigantes & principes Dynastas, humana-
rum rerum affluentia & gloria claros, ac turgidos, evangelica fidei jugo subjecerunt. Plus valuit apud
saculi potentatus, rusticitas, & pauperas dicen-
tis, quam regalis potentia imperantis.* Matthias inter alios fidem in Judæa prædicabat: Prin-
ceps Sacerdotum furebat, & velut Leo quidam ferociter rugiebat. Matthias Rabinorum suo-
rum, qui falsæ doctrinæ luce in infidelitatis te-

nebris splendescere videbantur, rationes confun-
debat, Apostolus illos Catholicæ veritatis ratio-
nibus pungebat, & stimulabat. Princeps Sacer-
dotum, velut Leo impatiens, indignatus tulit in *In vita
eum sententiam quod lapidaretur Matthias, & post ejus
modum ejus caput amputaretur.* Matthias autem
officium Apostolicum, ad quod favorabili sorte
electus fuerat, gloriôsè exercens vitæ cursum ter-
minavit.

5. Voluit autem, uti Abdias Babilonicus scri-
bit, ut discipuli sui simul cum corpore duos illos
lapides, quibus eum lapidatus fuerat, sepelirent.
Recepta namque temporis illius consuetudo
erat, ut res illæ, quæ in vita in delitiis, & venera-
tione habebantur simul cum homine cujus erant
sepelirentur. Sic enim Josue sepultus fuit una
cum duobus cultris circumcissionis; Barnabas si-
mul cum S. Matthæi Evangelio; S. Lucas cum
vera Beatæ virginis effigie propria manu sua de-
licata. Sanctus Matthias duos lapides illos qui-
buscum lapidatus fuerat majoris aestimabat,
quam gemmas & monilia quæ vis pretiosissima,
atque ideo cum iis se sepeliri mandavit. Potro in
uno illorum lapidum petram illam videre mihi
videor quæ de montis cujusdam sublimitate de-
cideas etiam si parva esset, magnam tamen Na-
buchodonosoris statuam percutiens in terram
prostravit: alter vero ob oculos mihi statuit pe-
tram illam, quam David ex funda in eaput super-
bi Goliath excutiens, tumorem, & elationem
mentis simul cum præsumptuoso gigante pro-
stravit. Altaria olim in primitiva Ecclesia, in qui-
bus offerebantur sacrificia, lapidea erant: atque
ideo Matthias duos secum lapides sub quibus oc-
cubuit sepeliri voluit, ut altare quoddam in S.
Maria Majori sibi erigeret suumque corpus in eo
Beatissimæ Virgini sacrificaret. Josue populo suo
petram quandam post se reliquit in testimonium
monitorum bonorum quæ ipsis dederat: *En lapis Josue 24.
iste erit vobis in testimonium.* Matthias quoque
duos lapides secum in sepulchrum suum intulit
ut testium loco apud Deum illos haberet, qui se
infidelibus Evangelium prædicasse testificaren-
tur. Israelis exercitus juxta lapidem adjutorii se-
curitati suæ consuluit: Matthias quoque duos
lapides sepulchro suo secum intulit, eo quod
hi ipsum de victoria adversus Principem Sacer-
dotum Synagogæ Hebrææ obrenta securum
reddiderint. Ut David injustum Saulis Regis erga
se conceptum furorem declinaret à Jonatha jux-
ta lapidè cui nomen est Exel, jullus est considerare:

Exel 2. hccc

Dan. 2.

1. Reg. 17.

En lapis Josue 24.

1. Reg. 4.

1. Reg. 20.

Ecce tibi nunc Matthiam in medio duorum lapidum in sepulchro suo jacentem, ut inde evidenter cognoscatur, quod inimicorum Christiani nominis crudelitatem, non timuerit, sed potius generose patiter, & gloriose superavit. Tandem quia elegantissimum sanctæ Ecclesiæ ædificium felici jam exordio coeptum fuerat, Matthias ad illud perficiendum duos quoque lapides advexit, dicens cum Isaiâ: *Ecce ergo mittam in fundamen-*

is Sion lapides. Denique cum duo hi lapides hanc secus ac duæ Herculis columnæ sancto Mattheo Apostolo, tanquam laborum, peregrinationum & functionum suarum Apostolicarum terminus & limites, ego quoque is utar tanquam duabus columnis, in quibus præsentis discursus meus pectus terminem & limitem, dicendo: *Nun plus ultra.*

S E R M O Q U I N T U S.
I N F E S T O
S. T H O M Æ D E A Q V I N O.

Vidi Angelum Dei fortem volantem per medium celum, voce magna clamantem. Apoc. cap. 14.

Cuncta, quæ in hoc volubili mundo continentur faciem, & conditionem suam persæpe transmutant; nonnulla quidem ex bonis mala alia ex malis bona, alia demique ex bonis meliora evadunt. *Omnia mortalia propter necessitatem natura in mutationibus voluntur, dum autem meliori in deteriorum suum transeunt, aut contra,* inquit Euripides. Unde Poëtæ solita utuntur licentia per fabulosas inventiones sibi representandi vel Deucalionem quandam, & Pyrrham, qui post universale mundi diluvium lectos humi lapides (eos enim matris, hoc est, terræ ossa interpretabantur) post terga jactabant, qui protinus naturali posita duritia, in utriusque sexus homines sunt commutati, ii quidem qui à Deucalione jaciebantur, in mares, qui verò à Pyrrha, in feminas. Vel Midam, qui specialem à Diis obtinuit gratiam in aurum commutandi, quicquid rangebat. Vel Narcissum puerum, qui dum aliquando æstu defatigatus ad limpidißimum fontem bibendi gratia se contrulisset, imagine sua in fonte conspecta, sui amore captus est, cumque ulla potius amoris spes esset, nimio desiderio contabuit, & in florem sui nominis est commutatus. De Periclymeno Nelei filio itidem fabulantur ei à Neptuno avo concessum fuisse, ut in quas ei visum esset formas se posset transformare.

Sic quoque Thetis Nymphæ in varias formas figuræque abibant. Sic Thraciæ mulieres vertebantur in arbores, Iphigenia Agamemnonis filia in Cervam, Diomedis sodales in aviculas, Tyrrheni maris navarchæ in Delphinos, Daphne Ladonis fluvii filia in laurum arborem, Axaxete puella Cypria in saxum. Imo ipsas quoque quas somniabant, Deitates similibus transmutationibus subjectas esse volebant, ac protinus Jovem jam in Taurum, mox in arietem, deinde in serpentem postea in Satyrum, deinde in cygnum, mox in aquilam, demum verò in auri divitem pluviam transmutatum esse dicere non erubescunt. Verum ne claritati veritatis per additas fictionum umbras lumen aliquod subministrare velle videar, pluribus ejusmodi figmentis Poëtici recensendis supersedeo. Cæterum an non videmus quod ipsa solis virtus terræ viscerum penetrando humores illius in plumbum, ferum chalybem, argentum & aurum commutat? Nunquid in cellissimis montibus, ubi gelidus Aquilo dominium obtinet ex glacie, sive chrysolitho ditissimi adamantes efformantur? In Gothiæ regno canum quædam species inventi dicitur, qui cum aurei coloris pellem habeant, coarsenescentes mare ingrediuntur, in quo natantium pellis in squamas, & canes in pisces muta metamorphosi convertuntur. Nunquid scimus quod

Eurip. in Hippol.

Orat. in Meris.